

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Korte terugblik op 2023	3
Voorwoord directie	4
Voorwoord voorzitter	5
Jaarthema's	6
Ledenorganisatie	7
Beleid	12
Duurzaamheid	12
Gezonde Arbeidsmarkt	13
Bereikbaarheid	13
Hart voor de bodem	14
Veiligheid	15
Technologische innovatie	15
Gelijk speelveld	16
Analyse en Trends	17
Cumela Opleiding & Training	18
Cumela Advies	20
Cumela Verzekeringen	22
Cumela Communicatie	24
Personeelszaken	26
Financieel	27
Contactgegevens	28

Korte blik op Cumela in 2023

Over onze leden

 1935 leden

12
nieuwe leden

€ 4.077.777.712,-
Totale omzet van leden

4.667 verzoeken

geregistreerd bij de Ondernemerslijn.

Begin 2023 waren er aanmerkelijk meer telefoontjes in verband met de invoering van het rVDM.

320 bezoekers
Inspiratiedagen

€ 0,2 miljoen
contributiestijging
Van € 2,7 naar € 2,9 mln.

96 projecten

van het educatieprogramma 'Veilig met (land)bouwerkeer' voor groepen 7 en 8 van de basisschool.

400 deelnames
Cumela Kompas

25% van het totaal aantal lidbedrijven is gecertificeerd voor de 'CO2-Prestatieladder' en neemt deel aan de jaarlijkse workshopserie.

Bedrijfsonderdelen

Opleiding & Training

>80
opleidingen

>3500
deelnemers

Advies

>1500
specifieke projecten
voor leden

>1060
leden begeleid
en geadviseerd

Dit aantal is meer dan 55% van de leden.

Verzekeringen

We hebben nieuwe oplossingen op de markt gebracht voor elektrisch werk- materieel en mobiele accu's.

Communicatie

Voor de redactie van Grondig stond het jaar vooral in het teken van de viering van het 75-jarig bestaan van het blad.

Cumela-organisatie in beweging

Het jaar 2023 was voor de Cumela-organisatie een jaar van veel veranderingen. Na een periode van twee jaar ziekte en maar zeer beperkt herstel moesten we helaas afscheid nemen van onze algemeen directeur Janneke Wynia-Lemstra. Ook voor haar was dit een teleurstellende en verdrietige uitkomst.

In de tussentijd was Kees Gillis een jaar lang interim-directeur. Na het definitieve afscheid van Janneke en het einde van de overeenkomst met Kees heeft het bestuur vanuit het managementteam (MT) ondergetekende benoemd tot waarnemend directeur, zodat er binnen het MT een zogenaamde primus inter pares is, een eerste onder de gelijken. We hebben snel werk gemaakt van het zoeken naar een nieuwe directeur. Daarbij moesten we voldoen aan de eisen van de Autoriteit Financiële Markten (AFM), omdat de nieuwe directeur ook statutair directeur van het verzekeringsbedrijf is. Dat was geen gemakkelijke opgave, iemand vinden met ervaring in de verzekeringswereld én ervaren in het verenigingsleven van de brancheorganisaties. Na een lange, vertrouwelijke periode van toetsing door de AFM, konden we eind november –eindelijk– bekendmaken dat Leo de Boer onze nieuwe algemeen directeur wordt.

Vacatures vervullen

De organisatie had in 2023 te maken met veel vacatures. Rond de zomer was wel 10% van de functies vacant. Dat was heel vervelend voor de voortgang van het werk en gaf veel werkdruk voor de collega's. In de tweede helft van 2023 konden we gelukkig veel vacatures invullen. We hopen daarmee een stabielere periode in te gaan.

Hybride werken

2023 was het eerste jaar na de coronaperiode waarin weer alle bijeenkomsten, studieclubs en vergaderingen zonder beperkingen doorgingen. Het was fijn om onze leden weer veel vaker te ontmoeten en van hen te horen wat hen bezighoudt en waaraan wij tijd en energie moeten besteden. Toch zien we dat we wel anders zijn gaan werken. Veel collega's werken een deel van de week thuis en ook voor overleggen zijn we inmiddels gewend aan hybride vergaderen, waarbij een aantal deelnemers in een overlegruimte aanwezig is en een deel via Teams vanuit huis meedoet.

Gelukkig zijn we binnen onze organisatie bij elkaar betrokken.

Keuzes maken

We hebben goed nagedacht welke activiteiten en werkzaamheden we in 2024 allemaal willen doen. De plannen van de verschillende teams hebben we onderling goed afgestemd en vervolgens hebben we keuzes gemaakt over onderwerpen die we wel en die we niet kunnen uitvoeren in 2024. Dat is in een branchevereniging best een spannend proces, want eigenlijk wil je alle zaken uitvoeren en behartigen die voor de leden van belang zijn.

Lief en leed

In 2023 hebben we ook allerlei lief en leed met elkaar gedeeld. In een organisatie met ongeveer honderdtien medewerkers gebeuren er in de persoonlijke levenssfeer allerlei zaken, zoals bruiloften en jubilea, maar helaas ook verdrietige aangelegenheden, zoals het overlijden van een familie- of gezinslid. Gelukkig zijn we binnen onze organisatie ook in dat soort situaties bij elkaar betrokken.

Hans Verkerk
Interim-directeur

Een jaar van extremen

2023 was een jaar van extremen op meerdere punten. Om met het makkelijkste te beginnen: het weer. 2023 gaat de geschiedenis in als het natste en warmste jaar ooit. Het begon met extreem veel regen in het voorjaar, waardoor mest en zaaizaad pas laat zijn uitgereden en gezaaid. Deze natte periode werd gevolgd door een paar warme droge maanden, maar de tweede helft van het jaar bleef het regenen tot ver in de winter van 2024.

Verdienmodel overeind houden

De grondwaterstand bracht bij velen het water in de kelder. Het oogsten van aardappelen en bieten liep vast en moest op sommige plaatsen wachten tot de vorst in januari '24. Het toont maar weer eens aan dat kalenderlandbouw niet zo'n goed plan is. 2023 was ook het jaar dat veel agrarisch loonwerkers de keuze maakten om te stoppen. Cumelaondernemers hebben het lastiger om hun verdienmodel overeind te houden door grote investeringen in een krimpende markt met veel onrust door overheidsbeleid. Ook het rondkrijgen van de planning blijkt ingewikkeld door een groot tekort aan personeel. In Friesland beginnen er nu gaten te vallen in de dekking van loonwerkers. Het overheidsbeleid brengt ook voor de mestsector beperkingen met zich mee. De bufferstroken en de aankondiging van afbouw van derogatie zijn flinke veranderingen, die zullen zorgen voor druk op de mestmarkt. In de grondverzetwereld begint onder onze leden het besef te groeien dat de verduurzaming, waarover we al een tijdje praten, nu echt op gang moet komen. Gezamenlijke branches en overheidsopdrachtgevers werken aan een convenant. De verduurzaming is waarschijnlijk één van de grootste transities ooit die we moeten maken in de sector; van diesel naar elektrisch of waterstof. Vanaf nu tot aan 2035 zullen onze ondernemers extreme investeringen moeten doen.

Nieuw politiek landschap

En dan de buitengewone veranderingen in het politiek landschap in 2023. BBB boekte een enorme winst in de provinciale verkiezingen. Na extreme aantallen asielzoekers struikelde het kabinet over het asielbeleid en na de val van de ministerraad begon de leegloop in het Haagse en zelfs premier Rutte kondigde zijn vertrek aan. Er werden verkiezingen uitgeschreven. Over extreem gesproken, werd de wereld op 7 oktober opgeschrikt door een aanval van Hamas op Israël, het begin van een verschrikkelijke oorlog. Het einde van het jaar waren we in de ban van de verkiezingen en vooral van de uitslag. Nieuwe partijen werden opgericht. Een groot gedeelte van onze kiezers was ontevreden, wilde verandering en dat bleek uit het stemgedrag: we maakten een sterke beweging naar rechts. PVV was met 37 zetels de grote winnaar, NSC werd tweede en ook BBB pluste zes zetels. Het nieuwe politieke landschap was geschapen.

Maar ondanks al deze ontwikkelingen kijken we met vertrouwen naar de toekomst. We zijn werkers en volhouders. Onze sector is op alle fronten hard nodig.

Wim van Mourik

Voorzitter

We zijn werkers en volhouders. Onze sector is op alle fronten hard nodig.

Jaarthema's

In 2023 hebben we naast lopende dossiers extra ingezet op drie hoofdthema's: ondernemen in veranderende tijden, zero-emissie en de Vereniging van de Toekomst.

Ondernemen in veranderende tijden

Er komt nogal wat op ondernemers af. Denk aan de kostenstijgingen, energietransitie, wet- en regelgeving, tekorten op de arbeidsmarkt en ga zo maar door. De Werkgroep Ondernemen in veranderende tijden, met leden uit de verschillende afdelingen binnen de Cumela-organisatie, heeft in de tweede helft van 2023 een nieuwe webpagina met informatie over kostenontwikkelingen en indexeringen ontwikkeld. De webpagina is sinds december in de lucht: [Kosten, ontwikkelingen en indexcijfers | Cumela](#) (inloggegevens zijn nodig). Naast een nieuwe webpagina heeft de werkgroep zich ingezet om tijdens bijeenkomsten als studieclubs, damesdagen en de Relatie & Innovatiedagen in te gaan op onderwerpen als 'Wat komt er komende jaren allemaal op ons af en hoe speel je daar als ondernemer op in?' Ook het boeien en binden van personeel en kostprijzen en indexering kwamen aan bod.

Zero-Emissie

In 2023 gaf het dagelijks bestuur van Cumela de opdracht om te starten met het hoofdthema 'Zero-emissie'. De energietransitie en de omslag naar zero-emissie materieel is een langdurige opgave met grote hindernissen en uitdagingen. Cumela is dit project gestart om kennis, lobby-inzet en communicatie over zero-emissie en de energietransitie te vergroten. Daarnaast is het doel om het belang en de omvang van de transitie inzichtelijk te maken voor leden, opdrachtgevers en andere partijen. We streven hierbij naar doelen die realistisch, haalbaar, bereikbaar en betaalbaar zijn. We bundelen kennis en praktijkervaringen die we kunnen gebruiken om onze dienstverlening te verbeteren en leden beter aangesloten te houden. In 2023 hebben we de onderlinge samenwerking tussen de afdelingen beleid, bedrijvenadviseurs, advies en verzekeringen opgepakt en vergroot. Voor 2024 zal het project zich vooral richten op informatievoorziening richting leden en belangenbehartiging richting overheid en opdrachtgevers.

Vereniging van de Toekomst

De ledenorganisatie was projectleider van het project Vereniging van de Toekomst en heeft onder andere het advies gegeven om de focus te leggen op de sector, markt, samenleving en stelselmatige en maatschappelijke vraagstukken. Op de bestuurdersdag in november hebben de bestuursleden van Cumela zich laten inspireren door de ervaringen van de Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (VHG) en de Vereniging van Waterbouwers. De directeuren deelden hun ervaringen over hun gewijzigde bestuursstructuren.

Ledenorganisatie

'Iedere ondernemer in groen, grond en infra is vanzelfsprekend lid van Cumela en iedere beleidsbepaler nodigt ons uit om mede beleid te bepalen', staat in de visie van de ledenorganisatie. Cumela-ondernemers zijn ondernemers die zich kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden, het zijn innovatieve ondernemers, dienstverleners die een onmisbare rol spelen in de samenleving, omdat zij met hun machines en vakkundig personeel zorgen voor woningbouw, infrastructuur, voedselvoorziening, energietransitie, voorkomen van hittestress, sneeuw en ijzige wegen en voor samenhang en verbinding zorgen op het platteland. Zij zijn de grootste werkgever van het platteland.

De ledenorganisatie was trekker van het project 'handen en voeten geven aan de kernwaarden'. Een concept onder de naam 'Wij zijn Cumela' heeft de ledenorganisatie opgeleverd. De nieuwe contributieregeling is in werking getreden en de leden die op basis van hun omzet in de nieuwe klasse 12, met een aanmerkelijk hogere contributie, werden ingedeeld, hebben dit aanvaard. De ledenorganisatie heeft de banden met de Duitse collega 'Bundesverband Lohnunternehmen' aangehaald en de Duitsers kwamen voor een werkbezoek naar ons. Vanuit

de ledenorganisatie is de training voor de nieuwe bestuurders georganiseerd, waarin werd kennisgemaakt met de organisatie en de voorzitterstraining. In het kader van samenwerken, was de ledenorganisatie betrokken bij het onderzoek naar de mogelijkheden om samen te werken met MKB Infra. De rechtbank volgde Cumela in onze verweren ten aanzien van het schorsingsbesluit van een lid. Hiermee kwam een einde aan een langlopende rechtszaak ten gunste van Cumela. In januari vonden de Inspiratiedagen plaats waar zo'n 320 leden in twee dagen bedrijfsbezoeken maakten, workshops volgden en zich lieten inspireren door sprekers. Er werd later in het jaar hard gewerkt aan het nieuwe concept voor een tweedaags evenement van Cumela, de Cumela Relatie- en Innovatiedagen.

We binden leden door het geven van persoonlijke aandacht en streven naar het kennen van ieder lid.

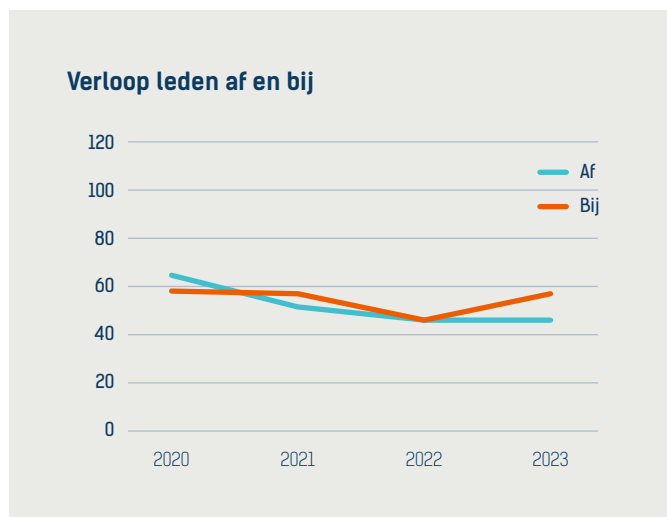
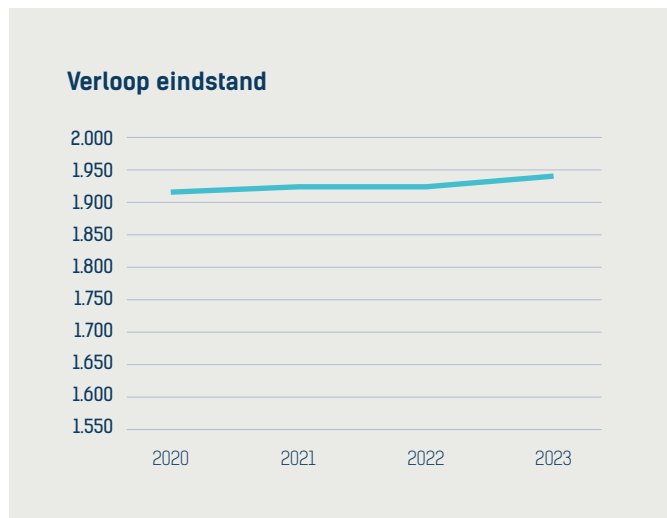
We organiseerden een speciale bijeenkomst voor nieuwe bestuurders

Verbonden door persoonlijke aandacht

Team bedrijvenadviseurs bindt leden door het geven van persoonlijke aandacht en streeft naar het kennen van ieder lid. Deze persoonlijke aandacht vindt plaats tijdens de bedrijfsbezoeken van de bedrijvenadviseurs, de gesprekken aan de Ondernemerslijn en tijdens de kennis- en netwerkbijeenkomsten. De bedrijvenadviseurs streven ernaar om 60% van hun tijd te besteden aan bedrijfsbezoeken van leden.

Ziekte en een vacature zorgden in 2023 voor een onderbezetting van ongeveer 20% in het team bedrijvenadviseurs. De persoonlijke aandacht door bedrijfsbezoeken stond hierdoor onder druk. Gedurende het jaar heeft het team steeds gekeken wat er wel mogelijk was, wat op dat moment noodzakelijk was en hoe het dat kon realiseren. Het team heeft kritisch gekeken

naar wie welke kwaliteiten heeft en waar die ingezet konden worden. De collega met commerciële kwaliteiten werd ingezet om potentiële leden te benaderen, de collega met kennis van cijfers werd ingezet voor ons kengetallenvergelijk Cumela Kompas, de verbindende collega belde meer leden en andere collega's werden gevraagd om op relatiebezoek te gaan bij leden. Daarbij werden potentiële leden per mail benaderd om gebruik te maken van de Ondernemerslijn en het Cumela Kompas. Ook heeft het team ex-leden benaderd en drie bedrijven zijn opnieuw lid geworden. De werkwijzen, kracht van het team, de inzet van (bestuurs)leden in de regio en de professionele aanpak van de vereniging zorgde voor voldoende persoonlijke aandacht en een aanzuigende werking van niet-leden om bij de vereniging te willen horen. Dit resulteerde in een netto groei van twaalf leden. Tegelijkertijd waren er meer leden die de keuze maakten om geen agrarisch loonwerk meer te doen.

Provincie	01-01-2023	01-01-2024
Drenthe	70	70
Flevoland	33	32
Friesland	138	139
Gelderland	260	257
Groningen	91	94
Limburg	132	136
Noord-Brabant	352	364
Noord-Holland	166	165
Overijssel	179	177
Utrecht	160	159
Zeeland	73	75
Zuid-Holland	269	267
	1.923	1.935

CUMELA

1.935 cumelabedrijven
zijn lid van Cumela

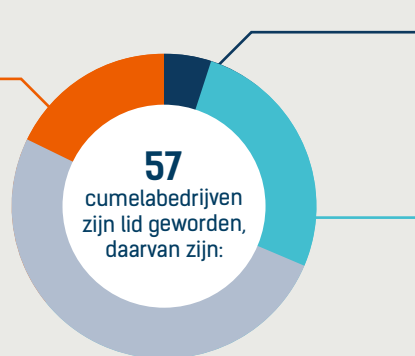
€ 4.077.777.712,-
Totale opgegeven omzet

€ 2.107.379,-
Gemiddelde opgegeven
omzet per bedrijf

12 leden nettogroei

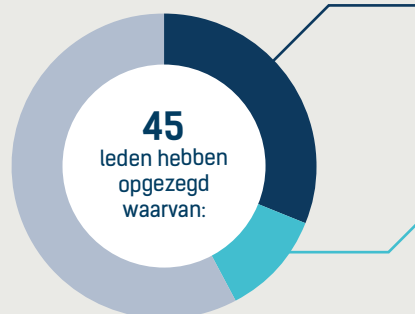
10 bedrijven
die eerder een
dienst hebben
afgenomen

3 bedrijven
eerder lid geweest

15 bedrijven via
een aanmelding
op de website lid
geworden

14 opzeggingen
met als reden
bedrijfsbeëindiging

5 opzeggingen
met als reden
verkocht aan collega

Ondernemerslijn

De missie van de Ondernemerslijn is cumelaondernemers vooruit te helpen. Dit gebeurt door relevante, actuele kennis te delen en een luisterend oor te bieden aan cumelaondernemers tijdens werkdagen, vijf dagen per week, acht uur per dag. Daarnaast heeft de Ondernemerslijn een signalerende functie; wat speelt er bij de leden en waar kan Cumela op inspelen? De

Ondernemerslijn is kosteloos voor alle cumelaondernemers die de cao groen, grond en infra toepassen en wordt bemenst door twee vaste medewerkers en wisselend door de bedrijvenadviseurs. In 2023 zijn er 4.667 verzoeken geregistreerd. In de eerste maanden van 2023 waren er aanmerkelijk meer telefoontjes in verband met de invoering van het rVDM.

Ruim 60 vrouwen namen deel aan de Vrouwen VIP-dagen

Netwerkbijeenkomsten

Steeds belangrijker wordt het om leden te verbinden met elkaar en met de maatschappij. Op deze manier wordt zichtbaar welke onmisbare rol de cumelasector in de samenleving inneemt. In 2023 organiseerden en faciliteerden wij de volgende netwerkbijeenkomsten:

- 🌀 Inspiratiedagen, tweedaagse bijeenkomst met meer dan 350 deelnemers waarvan ruim 70 jongeren, met twee bedrijfsbezoeken en meer dan acht workshops.
- 🌀 Vrouwen VIP-dagen, tweedaagse bijeenkomst met ruim 60 deelnemers waarbij kennis over personeelsbeleid en de Cao Groen, Grond en Infrastructuur terugkerende thema's zijn.
- 🌀 Twaalf provinciale contactdagen met meer dan 600 deelnemers
- 🌀 Zomereditie van de Jongerendagen, meer dan 70 jongeren
- 🌀 Studieclubbijeenkomsten, regionaal, met als belangrijkste thema 'Zero-Emissie'. Studieclub GVZHN vierde het 25-jarig jubileum. In Friesland en Drenthe werd nieuw leven geblazen in twee studieclubs.
- 🌀 Damesdagen, regionaal, vijf bijeenkomsten met als thema 'Drijfveren'.

Belangenbehartiging

Belangrijke onderwerpen bij de regionale belangenbehartiging zijn (land)bouwwerkeer, scholing en het project 'Cumela gaat lokaal'. 'On stage' in Noord-Brabant was een succes. Meer dan 35 leerlingen gingen op bezoek bij loonwerkers en het netwerken leverde daar twee nieuwe leden op.

In het kader van 'Cumela gaat lokaal' vonden overleggen plaats met verschillende gemeenten en besloten cumelaleden lid te worden van ondernemersverenigingen. In Zeeland was Cumela aanwezig bij een Regio Dialoog over transitie. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bracht in Noord-Holland een werkbezoek. In Noord-Brabant werd de intentieverklaring 'Kwaliteitsnetwerk landbouwwerkeer, regio West-Brabant' getekend.

In 2023 vonden de verkiezingen plaats voor de Provinciale Staten. Vanwege de grote rol van provincies in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de provinciale gebiedsplannen hebben we in alle provincies werkbezoeken georganiseerd met politieke partijen. Samen met de afdelingsbestuurders, bedrijvenadviseurs en collega's van Cumela Advies hebben beleidsmedewerkers in totaal zestien nuttige bijeenkomsten gehouden op locatie. We hebben waardevolle inbreng gegeven ten behoeve van de provinciale gebiedsplannen en de

uitdagingen waar de sector voor staat. Dit heeft inmiddels veel goede contacten en vervolgspraken opgeleverd. Ook hebben we minister Adema van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tijdens een werkbezoek bijgepraat over de effecten van de stikstofproblematiek op de sector. Team Beleid heeft daarnaast in 2023 veel tijd in belangenbehartiging gestoken om in alle provincies betrokken te blijven bij de gebiedsplannen en invloed uit te oefenen op het stikstofdossier. Dit laatste vooral via de Taskforce Stikstof waarin we zijn vertegenwoordigd. Helaas heeft het vallen van het kabinet voor verdere vertraging op dit dossier gezorgd.

Cumela Kompas

Cumela Kompas is onze unieke kengetallenvergelijking waarmee onze leden meer inzicht krijgen in hun eigen kengetallen en het verloop daarvan over meerdere jaren. Daarnaast geeft het Cumela Kompas ons inzicht in de kengetallen van onze sector. In 2023 zijn van ongeveer 400 leden de jaarcijfers ingevoerd. Zo'n invoer leidt tot een Cumela Kompas rapportage. De Cumela Kompas rapportage wordt met de leden besproken door zowel de bedrijvenadviseurs als de bedrijfskundig adviseurs van Cumela Advies. Bestaande leden én nieuwe leden kunnen kosteloos deelnemen en worden dan ook van harte uitgenodigd om hun jaarcijfers toe te zenden. Meer informatie staat op www.cumela.nl/cumelakompas.

Minister Adema op werkbezoek in de cumelasector

We hebben waardevolle inbreng gegeven ten behoeve van de provinciale gebiedsplannen en de uitdagingen waar de sector voor staat.

Beleid

Duurzaamheid

We gaan duurzaam om met milieu, mensen en bedrijven. Daarom stimuleren we dat de cumelasector duurzaam ondernemen onderschrijft en voldoende tijd krijgt om de omslag daarnaar op een verantwoorde manier te maken.

Na langdurige onderhandelingen met de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Economische Zaken en Klimaat werd de routekaart voor het programma 'Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)' definitief. Daarmee richt de sector zich op het behalen van emissiereductiedoelen voor stikstof, fijnstof en CO2 in 2030 volgens zogenaamde ingroeipaden. Daarbij is voor mobiele werktuigen sprake van drie niveaus: een minimum dat geldt voor alle vergunningsplichtige bouw- en sloopwerken, een (hoger) basisniveau dat het minimale vertrekpunt is voor opdrachtgevers die het SEB-convenant ondertekenen en (het hoogste) ambitieniveau voor koplopende opdrachtgevers. Ook voor voertuigen en vaartuigen zijn aparte ingroeipaden opgesteld.

De doelen zijn nog steeds zeer uitdagend. De drie grootste aandachtspunten zijn onverminderd: beschikbaarheid materieel, laadinfrastructuur en meerkosten. De zorgen van ons hierover zijn opgenomen in het eind oktober ondertekende SEB-convenant. Ondertekenende partijen (en dus ook opdrachtgevers) verklaren zich bewust van de met de transitie gepaard gaande meerkosten. Het ambitieniveau werd een inspanningsverplichting. In het SEB-directeurenoverleg verzekerden opdrachtgevers ons dat zij bereid zijn meerkosten voor hun rekening te nemen. Rijkswaterstaat, ProRail en tien gemeenten tekenden voor het ambitieniveau. Provincies, waterschappen en twee gemeenten kozen voor het basisniveau.

Om de voortgang van het SEB-programma te bewaken, wordt een taskforce opgericht, die ieder kwartaal bijeenkomt. We mogen ons hier samen met Bouwend Nederland en AFNL namens 21 branche- en netwerkorganisaties in afvaardigen.

In de wintermaanden is het duurzaamheidsthema tijdens vele studieavonden besproken. Hoewel de twijfel over haalbaarheid nog steeds leeft, begint de noodzaak om hierin stappen te zetten merkbaar bij cumelaondernemers door te dringen. De Subsidieregeling SEB werd in 2023 op dag één overtekend. Helaas kon het budget niet worden uitgebreid, waardoor tweederde van de aanvragen niet kon worden gehonoreerd. De zekerheid om voldoende financieel perspectief te krijgen in overleggen met opdrachtgevers blijkt nog steeds een forse uitdaging, maar steeds meer ondernemers zetten de stap.

Jongerendenkank

De Cumela Jongerendenkank Zuid-Holland ontving op 12 januari staatssecretaris Heijnen voor een werkbezoek. De jonge ondernemers ontdekten dat de transitie naar schoon en emissieloos bouwen een van de grootste kansen ooit is, maar ook een van de grootste uitdagingen. "Als het loont en werkt, gaan we het doen", zeggen ze zelf echter. Een goede basis om van gedachten te wisselen met de bewindsvrouw.

Hoewel we al vier jaar geleden vroegen naar de consequenties voor het landbouwmaterieel, is pas in 2023 als gevolg van Kamervragen door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een rapport opgesteld over de (on)mogelijkheden van fossielvrije (land)bouwmachines. Als overheid en politiek besluiten om hier concreet beleid op te ontwikkelen, dan zullen wij dit constructief kritisch volgen.

Gezonde Arbeidsmarkt

We zorgen voor een duurzaam en gezond arbeidsklimaat. Daarom investeren we veel in onderwijs voor alle werkenden in de sector, zowel in het reguliere onderwijs als via sectorgerichte leermethoden en ons eigen cursuscentrum.

Het jaar 2023 stond in het teken van de cao-onderhandelingen. In de eerste helft hebben we input opgehaald en deze vervolgens omgezet tot een voorstellenbrief. Opvallend vonden we de grote tegenstellingen binnen de achterban. In oktober zijn de onderhandelingen gestart. Na drie lange onderhandelingsdagen is op 12 december een onderhandelingsresultaat bereikt, waarmee op 13 december de Commissie Sociale Zaken instemde en eind december de leden van de vakbonden.

In 2023 ontdekten wij dat wij geraakt zouden worden door het certificeringsstelsel (nu toelatingsstelsel). Een enquête wees uit dat onze leden zich veel zorgen maken hierover. De lobby hiertegen is gestart met als voorlopig resultaat een gepland bedrijfsbezoek door de ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 15 februari 2024.

Nieuw kwalificatiedossier beroepsonderwijs

Om het beroepsonderwijs beter te laten aansluiten op de praktijk is er in 2023 een nieuw kwalificatiedossier ontwikkeld: Groen, Grond en groene Infra. In dit nieuwe dossier komen de kennis en vaardigheden van de huidige opleidingen Agrarisch loonwerk en Groen en Cultuurtechniek bij elkaar. Hiermee worden studenten breder begeleid en sluit de opleiding beter aan op de vraag vanuit de sector.

De uitrol van de instroomcampagne 'Kennis en Kracht' voor het vmbo verloopt goed. Meer dan 300 vmbo-scholen hebben een informatiepakket ontvangen.

Bereikbaarheid

Cumela houdt de bereikbaarheid op orde. Daarom overleggen we met wegbeheerders om belemmeringen weg te nemen en overtuigen we gemeenten en provincies ervan dat onze leden vanuit het buitengebied moeten blijven ondernemen.

De Collandsubsidie voor het T-rijbewijs is verhoogd van 850 naar 1000 euro. In 2023 zijn er ruim 400 aanvragen geweest voor BBL- en BOL-leerlingen van de beroepsopleidingen Groen Grond Infra. Niet alle aanvragen zijn toegekend, bijvoorbeeld omdat leerlingen stageliepen bij een bedrijf dat niet onder de CAO GGI viel.

Veilig (land)bouwverkeer

In 2023 zijn er 96 projecten gedraaid van het educatieprogramma 'Veilig met (land)bouwverkeer' voor groepen 7 en 8 van de basisschool. De meeste projecten waren in Overijssel. Dit succesvolle educatieprogramma draagt nog steeds positief bij aan het imago van het (land)bouwverkeer.

CROW is in 2023 begonnen met het actualiseren van het 'Handboek Wegontwerp'. Wij hebben deelgenomen aan de werkgroep 'herziening erftoegangswegen'. Belangrijk daarbij is dat de specifieke eigenschappen van (land)bouwvoertuigen (bijvoorbeeld breedte over de banden van drie meter of meer) ook bij wegontwerpers bekend zijn. Ook na de herziening is en blijft de ontwerpbreedte van toegangswegen zes meter.

Met diverse districten van Rijkswaterstaat heeft Cumela overleg gehad over afwaardering van bruggen en afsluitingen door groot onderhoud. Resultaat was onder meer dat er tijdens de afsluiting van de Haringvlietbrug een tijdelijke veerpont over het Haringvliet voer voor het landbouwverkeer tussen Numansdorp en Willemstad.

Bezwaren

We hebben bezwaar gemaakt tegen meerdere verkeersbesluiten met geslotenverklaringen of beperkingen voor het (land)bouwverkeer. Onder andere tegen de gewichtsbeperingen voor het landbouwverkeer in het Plassengebied van Reeuwijk van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, de geslotenverklaring van

de Prinses Irenebrug in gemeente Uithoorn, de proef autoluwe binnenstad van Sneek van de gemeente Súdwest-Fryslân, de afwaardering van de brug Oude Schouw van de gemeente Leeuwarden en de geslotenverklaring van de brug in Junne van de gemeente Ommen. Voor al deze zaken hebben wij verweer gevoerd tijdens hoorzittingen, maar de meeste zaken zijn nog niet afgesloten.

Tot slot hebben we meegewerkt aan de campagne van ProRail over de gevaren van het passeren van overwegen met zware voertuigen. Het spoor oversteken, vereist altijd extra aandacht van bestuurders van (land)bouwvoertuigen.

Hart voor de bodem

We lenen de bodem van onze kinderen. Daarom investeren wij in kennis en kunde bij onze leden, zodat zij niet alleen specialisten van de bodem zijn, maar ook blijven.

Samen met Deltaplan Agrarisch Waterbeheer hebben we diverse demo's voor grondbewerking, voorkomen van bodemverdichting en het vernietigen van vanggewassen uitgevoerd. Hieraan hebben verschillende cumelaleden meegewerkt. Verder zijn we nog steeds betrokken bij enkele publiek-private samenwerkingsprojecten om bodemkennis beter te ontsluiten naar de praktijk. Die kennis zal ook beschikbaar komen voor cumelabedrijven.

Het educatieprogramma 'Veilig met (land)bouwverkeer' draagt nog steeds positief bij aan het imago van het (land)bouwverkeer.

Omgevingswet

Team Beleid is samen met een aantal collega's van team Advies in 2023 intensief bezig geweest met de voorbereiding op de Omgevingswet die op 1 januari 2024 definitief is ingevoerd. We hebben het overzetten van bestaande wetgeving in de Omgevingswet nauwlettend gevolgd en zo mogelijk bijgestuurd. We hebben leden geïnformeerd over de verwachte veranderingen en hierover via vakblad Grondig en de website gecommuniceerd. Ook onze e-learning Grond en Bagger hebben we inmiddels aangepast voor de Omgevingswet.

Nadat we afgelopen jaar zijn toegetreden tot het Centraal College van Deskundigen (CCvD) / Accreditatiecollege (AC) Bodembeheer van het SIKB heeft Cumela dit jaar een plek gekregen in de werkgroep die de CROW 400 richtlijn voor werken met verontreinigde grond beheert.

Geen extra regels

Op Europees niveau hebben we gereageerd op de consultatie van de Richtlijn voor bodemmonitoring en veerkracht. In deze wetsvoorstellen zijn richtlijnen voor het monitoren van bodemgezondheid en richtlijnen om in 2030 alle bodems in een gezonde toestand te krijgen. Op dit dossier trekken we samen op met VNO-NCW en met de overheid. Inzet is om geen extra Europese belemmerende wetgeving op bestaande nationale regels te krijgen. De oorspronkelijke voorstellen zijn mede hierdoor al afgezwakt. In 2024 zullen we dit proces verder vervolgen.

Veiligheid

We houden het werk en de omgeving gezond en veilig. Daarom vergroot Cumela de kennis over en het bewustzijn van de risico's in de sector en gaat ze daarover in gesprek met beleidsmakers, handhavers en constructeurs.

Dit jaar is het Verbeterplan Veiligheid GGI van start gegaan. Het plan is opgesteld vanuit de adviezen van bedrijven die hebben meegedaan aan het Colland arbeidsmarktonderzoek. Er is een succesvolle pilot gedraaid op scholen. Daardoor hebben alle loonwerkopleidingen nu de mogelijkheid om over een RI&E-account te beschikken en ontvangen leerlingen les over het invullen van de RI&E. Ook maken ze gebruik van de Last Minute Risico Analyse-kaartjes die zijn toegevoegd aan alle onderwerpen van de arbocatalogus. Op onze website zijn

diverse nieuwe toolboxvideo's en toolboxartikelen te vinden. De voorbereidingen voor het werk van de Veilig Werken Coaches zijn gedaan.

RI&E en VCA

Een eerste aanzet voor het vernieuwen van de branche-RI&E is gemaakt. In de loop van 2024 kan je gebruikmaken van de vernieuwde RI&E en het vernieuwde systeem. De vernieuwde arbocatalogus-onderwerpen zijn te vinden op de website van Stigas.

Het SSVV (beheerder VCA) heeft vooral aandacht gehad voor de interne governance en het aantrekken van een nieuwe directeur. Dit proces is eind 2023 afgerond. Vanaf de tweede helft van 2023 zijn we aangeschoven in de stuurgroep 'modernisering VCA'. Daarnaast hebben we ons ingezet voor een andere manier van examineren voor medewerkers met bijvoorbeeld taal- of gedragsproblemen. Ook hebben we onderzocht in hoeverre de Veiligheidsladder en VCA met elkaar kunnen samenwerken in plaats van naast elkaar te bestaan. Voor beide projecten verwachten we in 2024 resultaten en dus meer duidelijkheid te kunnen bieden.

Technologische innovatie

Cumela omarmt en stimuleert innovatie. Daarom volgen we innovaties op de voet en duiden we ze voor onze leden, zodat zij gemakkelijker de keuze kunnen maken om ontwikkelingen te omarmen.

We spraken mee over de invulling van precisielandbouw in de zogeheten eco-regeling van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Per 2024 kunnen boeren hierdoor keuzes maken. Hiermee gaat een grote wens van Cumela in vervulling, omdat er een stimulans komt op het gebruik van nieuwe technieken en geen eis tot het investeren in technieken. Met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en boerenorganisaties is gesproken over hoe boeren kunnen aantonen dat ze voldoen aan het gebruik van nieuwe technieken als ze het werk laten uitvoeren door een loonwerker. Uiteindelijk is duidelijk geworden hoe loonwerkers kunnen aantonen dat ze werk uitvoeren in opdracht van boeren zonder veel administratieve handelingen te moeten verrichten.

Cumela is een van de vier betrokken koepelorganisaties in stichting STORL.

Emissie gewasbescherming verminderen

Binnen het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming 2030 is afgelopen jaar gewerkt aan onderwerpen die bijdragen aan het verder terugdringen van emissie van gewasbeschermingsmiddelen. We werkten in samenwerking met andere partijen aan de wettelijke invoering van het gesloten vultsysteem per 2026. Ook is Cumela partner geworden in Storl. Dit is een stichting die invulling geeft aan een nieuw recyclesysteem voor lege verpakkingen en restanten van gewasbeschermingsmiddelen.

Data-infrastructuur

We hebben deelgenomen aan de gesprekken over een data-infrastructuur voor de akkerbouw, waarbij onze insteek was dat er rekening gehouden wordt met de eigen data-positie van loonwerkers. Duidelijk is dat loonwerkers nu vooral problemen ondervinden bij het uitwisselen van data tussen de verschillende programma's en systemen waarmee ze werken. Ook spraken we mee over de vernieuwing van de vrijwillige gedragscode data-uitwisseling van Brancheorganisatie Akkerbouw. Hierbij gaat het om het gebruik en hergebruik van ruwe data. Ons doel was de positie van de loonwerker zeker te stellen.

We ondersteunden een aantal demo's over het ecologisch schonen van sloten. Living Lab Fryslân organiseerde deze demo's samen met andere organisaties. Boodschap is dat een andere werkwijze met gebruikmaking van al bestaande apparatuur bijdraagt aan het biologisch leven in watergangen.

Gelijk speelveld

We zorgen voor een gelijk speelveld. Daarom stimuleren we onze leden om bij te dragen aan een gelijk speelveld en zoeken we de dialoog met partijen die op het eerste oog een tegengesteld belang hebben.

rVDM van start

Op 1 maart werd het realtime Vervoersbewijs Dierlijke Mest (rVDM) definitief ingevoerd. In de periode die daarop volgde hebben we samen met het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland geprobeerd om diverse kinderziektes en storingen te verhelpen en het systeem zo gebruiksvriendelijk en praktisch mogelijk te maken voor de gebruiker. Inmiddels loopt het rVDM goed en ervaren gebruikers de voordelen van papierloos werken. Per 1 juni ging de overgangsfase van de import en export ook van start, waarbij we afspraken hebben gemaakt voor een overgangperiode van zes maanden en de wijze van handhaven in de eerste periode hebben besproken.

Na de invoering van rVDM hebben we samen met het ministerie van LNV, NVWA en RVO geprobeerd om diverse kinderziektes en storingen te verhelpen.

KeurMest-gecertificeerd

We voeren nog steeds een discussie met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de beleidsmatige voordelen die er moeten komen voor bedrijven die straks KeurMest-gecertificeerd zijn. De bestuurders van de Eerlijke Mestketen willen van de overheid duidelijk zicht krijgen op welke beleidsmatige voordelen worden ingewilligd. Echter doordat we al geruime tijd met een demissionair kabinet te maken hebben, heeft de overheid hier nog geen besluit over kunnen nemen. De overheid heeft het systeem van KeurMest en de Mineralenmanager wel door een externe deskundige laten beoordelen. Deze beoordeling was overwegend positief.

Praktijkdemo Bemest op z'n Best

Bemest op z'n Best

In het innovatieprogramma 'Bemest op z'n Best' hebben we aan verbetering van de huidige emissiearme bemestingstechnieken gewerkt, maar het programma stimuleert ook de (door) ontwikkeling van nieuwe ideeën. In de communicatie wijst het programma nu vooral op de winst van het netjes werken (ongeveer twintig kilo stikstof per hectare). Ook komt er in het programma zicht op innovaties die de emissie van ammoniak moeten verminderen. Er worden twaalf innovaties die verder beoordeeld op het feit of zij de verwachtingen op het gebied van een reductie op de ammoniakemissie kunnen waarmaken.

Analyse en Trends

Cumela denkt vooruit. Daarom monitoren en duiden we voor onze leden de ontwikkelingen in onze eigen sector én in aanverwante sectoren. Wij kijken dan naar demografische, economische, sociale, technologische, ecologische en politieke factoren.

Webpagina Cumelasector in cijfers

De voorbereidende werkzaamheden vanuit Analyse en Trends zijn de basis geweest voor de indexpagina [Kosten, ontwikkelingen en indexcijfers | Cumela](#).

Indexering

Eind december 2023, direct nadat de uitkomsten van de nieuwe cao Groen Grond en Infra bekend waren, hebben we de kostenontwikkelingen over 2023/2024 gepubliceerd. Onder meer blijkt uit loonberekeningen dat de werkgeverslasten voor een medewerker in functiegroep D7 in 2024 9,8% hoger liggen dan in 2023. Bij 80%factureerbare uren komt dit neer op een kostprijs van € 41,- per uur. Dit is exclusief overige personeelskosten, zoals kleding, reiskosten, kantinekosten en kosten voor opleiding en training.

Sectorresultaten

In vakblad Grondig van juni hebben we een uitgebreid artikel over de voorlopige sectorresultaten 2022 geplaatst. Het bleek opnieuw een uitdaging om tijdig voldoende jaarrekeningen van bedrijven te ontvangen. Belangrijkste conclusies: cumelabedrijven zien kosten en omzet flink stijgen. Snel schakelen, leverde de cumelasector over 2022 een gemiddeld stabiel resultaat op. Alleen bij agrarische loonbedrijven bleef het rendement achter. Uit de jaarresultaten van 2022 bleek ook dat met name het korte seizoen het lastig maakte om het fors geïnvesteerde vermogen terug te verdienen.

Overige publicaties

Ook in 2023 hebben we de dieselolieprijzen wekelijks gepubliceerd. De webpagina met deze gegevens is ruim 5.600 keer bezocht. Ook zijn in vakblad Grondig en op cumela.nl maandelijks interessante data vanuit Cumela Kompas gepubliceerd, o.a. over omzetontwikkeling en vermogensontwikkeling in de afgelopen 10 jaar, brutomarge en arbeidskosten per fte, spreiding van rendement, debiteurentermijnen, CO₂-emissie, brandstofkosten per brutomarge, rente vreemd vermogen in 10 jaar tijd, rentabiliteit eigen vermogen en machinekosten per aanschafwaarde.

Cumela Opleiding & Training

Cumela Opleiding & Training (O&T) staat voor blijvend ontwikkelen van kennis en vaardigheden van ondernemers en werknemers in de GGI-sector. Als afgeleide wil O&T de bedrijfscontinuïteit in de sector verbeteren voor de aangesloten leden, de kansen op de arbeidsmarkt binnen de sector voor bestaande werknemers vergroten en zorgen voor meer instroom van buiten de sector.

Passend aanbod voor aanpakkers in onze sector

Ondernemen en werken in de cumelasector betekent vooral aanpakken. Snel inspelen op een nieuwe situatie met werk en materieel is al jaren de succesfactor voor cumelaondernemers. De ongeveer 90 aangeboden opleidingen en trainingen zijn afgestemd op de actuele vraag uit de sector. Het in 2020 ontwikkelde Cumela Leerkader, gericht op praktisch opgeleid personeel in de GGI-sector, wordt steeds breder toegepast. Het jaarlijks opleidingsaanbod is een logisch samenhangend geheel van cumela-onderwerpen, actualiteit, leermaterialen en niveaus. Wij willen alle op te leiden mensen uit onze sector ontzorgen en een drempelloze toegang bieden tot onderwijs in het kader van een Leven Lang Leren.

Verdere samenwerking met relevante partners

Het aanbod van opleidingen en trainingen die ondernemers en hun werknemers nodig hebben, wordt – in afstemming

met belanghebbende partijen uit de GGI-sector – voortdurend geactualiseerd, in aansluiting op de onderwijsvraag van praktisch opgeleide jongens en meiden in onze sector. O&T werkt in toenemende mate samen met andere beroepsopleidingen, particuliere opleiders, adviesorganisaties, ngo's, enz. Een goed voorbeeld is het in 2023 afgesloten convenant met Aeres Training Center, Talentoogst en Cumela O&T. Door deze samenwerking kunnen we een landelijk dekkend trainingsprogramma aanbieden voor de volgende Collandsectoren:

	Akkerbouw
	Veehouderij
	Vollegrondsgroenteteelt
	Loonwerk en meststoffendistributie
	Grondverzet
	Cultuurtechniek

De pijlers van deze samenwerking zijn 'goed werkgeverschap, ontwikkeling persoonlijke vaardigheden van medewerkers en leidinggevenden'.

Ondernemen en werken
in de cumelasector
betekent vooral
aanpakken.

Afgesloten convenant met Aeres Training Center, Talentoogst en Cumela O&T.

Breed aanbod opleidingen voor totale GGI-sector

Jaarlijks verzorgt Cumela O&T ruim 80 opleidingen voor ruim 3.500 deelnemers, uiteenlopend van BOL/BBL-stagiaires tot directieleden. Ruim 65% van de opleidingen wordt door O&T gefaciliteerd en ingekocht bij externe opleiders, 35% van de opleidingen wordt door O&T ontwikkeld en uitgevoerd door aangesloten adviseurs en/of vakspecialisten.

De trainingen voor kennis en vaardigheden zijn ingedeeld in de volgende aandachtsgebieden:

	Agrarisch en groentechniek
	Brandstof en CO2
	E-learning
	Flora en Fauna
	Grondverzet en cultuurtechniek
	Mechanisatie en werkplaats
	Ondernemen
	Personeel en communicatie
	Transport en logistiek
	Veiligheid

Opleidingsaanbod op maat

Door marketingcommunicatie die is toegespitst op het individuele cumelabedrijf ontvangen onze ondernemers een persoonlijk en passend opleidingsaanbod dat bij hun werksituatie en bedrijf past.

Successen O&T in 2023

 In 2023 hebben we een speciaal voor ons ontwikkelde training voor Praktijkopleiders in de GGI-sector in de markt gezet. Jaarlijks zetten ongeveer 750 leerlingen hun eerste stappen in de GGI-sector bij ruim 150 leerbedrijven. Het actief en professioneel begeleiden van deze leerlingen in de beroepspraktijk door goed opgeleide praktijkopleiders is voor onze sector van groot belang.

 Steeds meer ondernemers en hun opvolgers nemen deel aan trainingen en workshops om hun bedrijf professioneel en succesvol voort te laten zetten door de volgende generatie. Hierbij gaat het om individuele trainingen Bedrijfsleer en om workshopseries waaraan meerdere familiebedrijven deelnemen.

 25% van het totaal aantal lidbedrijven van Cumela Nederland is gecertificeerd voor de 'CO2-Prestatieladder' en neemt deel aan de jaarlijkse workshopserie. Daarmee is onze sector een van de koplopers wat betreft zero-emissie. Deze mijlpaal kreeg onder andere vorm in het jaarcongres 'Schoon en Emissieloos Bouwen 2023' waaraan de belangrijkste uitvoerders, overheden en uitbesteders hebben deelgenomen.

 Ruim 3.500 medewerkers en ondernemers namen een of meerdere trainingen af van Opleiding & Training.

Cumela Advies

De leden weten Cumela Advies steeds beter te vinden. In alle vakgroepen is een toenemende vraag van leden waar te nemen. Daarnaast levert Cumela Advies deskundigheid bij vele interne en externe projecten, die in deze roerige tijd aan de orde zijn. Cumela Advies heeft geen winstoogmerk. Toch kon het jaar worden afgesloten met een nette plus.

Het team

Bij Cumela Advies werken vijftien medewerkers. Allemaal gedreven, kundig en met hart voor de sector. Ieder is aan het werk in zijn of haar eigen vakgebied. Individueel werk, maar wel in contact met collega's uit het team en met andere afdelingen binnen de Cumela-organisatie.

Het team heeft laten zien in grote mate zelfsturend te zijn en veel werk aan te kunnen. Eigenlijk wordt nooit 'nee' verkocht. Keerzijde hiervan is wel een flink stuk meer aan verlofdagen en compensatie-uren. Om die reden en in verband met de groeiende vraag is besloten het team uit te breiden.

Ruimtelijke ordening en milieu

Op het gebied van vergunningverlening is veel gaande. De nieuwe Omgevingswet is per 1 januari 2024 dan eindelijk ingegaan. Dat leverde soms de nodige spanning op, zowel bij klanten als bij onze adviseurs. De wet is geen eenvoudige materie. Veel cumelabedrijven zijn gevestigd op een locatie waar ze eigenlijk niet gewenst zijn in de ogen van beleidsmakers en soms van omwonenden. Toch vervullen ze daar een belangrijke functie. In het afgelopen jaar hebben we gemerkt dat zowel onze adviseurs als de ondernemers op de proef zijn gesteld; deadlines halen, steeds weer nieuwe vragen beantwoorden, samen zoeken naar wat wel kan/mag en heel veel uitleggen.

Bedrijfsoverdracht, financieel advies en managementsystemen

Begeleiding bij de overdracht van bedrijven is in 2023 weer toegenomen. Dat geldt zowel voor overdracht door opvolging, als voor verkoop aan derden. Onze database met bedrijven die een koper of een verkoper zoeken, wordt steeds beter gevonden en heeft ook afgelopen jaar tot meerdere successen geleid. Zoals

Jaarcongres CO2-Prestatieladder met Mevrouw Werther, directeur Duurzame Mobiliteit bij het Ministerie van IenW.

gebruikelijk loopt niet elk traject succesvol af, maar duidelijk is wel dat de sector onze combinatie van sector kennis, ervaring met de menselijke kant van overnametrajecten en kennis van waarderingmethoden op prijs stelt.

Op een praktische manier voldoen aan de eisen van onder meer veiligheid, kwaliteit en duurzaamheid is de uitdaging voor veel bedrijven in de cumelasector. De adviseurs van Cumela Advies hebben in 2023 weer meer klanten bediend dan in het voorgaande jaar. Bedrijven stapten vooral over naar Cumela vanwege de branchekennis en praktische aanpak.

In het kader van de CO2-Prestatieladder organiseren wij jaarlijks regionale kennisdelings-bijeenkomsten en we sluiten het jaar af met een centraal jaarcongres. Dit jaar is dat congres opgezet in samenwerking met De Groene Koers. We waren te gast bij importeur van grondverzetmachines SMT en dit keer waren niet alleen de deelnemers aan het sectorinitiatief uitgenodigd. Ook vertegenwoordigers van opdrachtgevers, zoals waterschappen en gemeenten, waren aanwezig. Dit maakte het mogelijk om uitgebreid van gedachten te wisselen over de mogelijkheden en onmogelijkheden in de huidige fase van de energietransitie. Mevrouw Werther, directeur Duurzame Mobiliteit bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, vertelde over de plannen en uitdagingen van het ministerie. Zij toonde zich een goed luisteraar met betrekking tot de knelpunten die cumelaleden ervaren en bevestigde dat samenwerking in de hele keten van groot belang is.

De telefonische Adviesdag 2023 over kostprijzen en indexering hebben we voor de tweede keer georganiseerd. Het bleek dat steeds meer ondernemers als gevolg van de forse kostenstijgingen aan het rekenen slaan en daarbij willen sparren over de kostprijs van activiteiten en de gevolgen van de kostenstijgingen op hun bedrijf. In de maanden voorafgaand en ook na de Adviesdag bleven ondernemers bellen.

Personeelsadvies

Elk jaar worden wij ingeschakeld om bedrijven te helpen met professioneel personeelsmanagement. Het afgelopen jaar hebben we echter gemerkt dat er meer advies en begeleiding gevraagd is bij beëindiging en verkoop. Meer dan voorheen hebben we transitievergoedingen berekend en ondernemers begeleid bij ontslag van personeel of bij de overgang naar een nieuwe eigenaar.

Ook de uitdaging om voldoende geschikt personeel te vinden, maakte dat er vaker een beroep op onze HR-adviseurs werd gedaan. Dat is voor ons de reden geweest om per 1 januari 2024 een extra adviseur aan te nemen voor dit vakgebied.

Juridisch advies

Na een kleine terugval in 2022 is de omzet in het afgelopen jaar gestegen. Om bedrijven de kans te bieden op een laagdrempelige manier meer kennis te vergaren over aanbestedingen, hebben we in 2023 een e-learning opgezet. AgriHolland heeft professionele ondersteuning geleverd en een groot deel van de kosten is gefinancierd met een subsidie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in het kader van het project 'Beter Aanbesteden'. De e-learning is voor bedrijven kosteloos. Ze kunnen via onze website een account aanmaken, waarna ze op eigen tijd en in eigen tempo de cursus kunnen afwerken, terwijl de informatie beschikbaar blijft.

Onze prestaties

Een belangrijk deel van ons advieswerk betreft korte vragen beantwoorden van leden en van collega's intern. Het grootste deel bestaat echter uit projecten van korte of langere duur op het vlak van hiervoor benoemde vakgebieden. In 2023 hebben de adviseurs van Cumela Advies zich ingezet op meer dan 1.500 specifieke projecten voor leden en hebben we meer dan 1.060 leden begeleid en geadviseerd. Dit aantal is meer dan 55% van de leden. Het team van Cumela Advies werkt in een mooie sector met gedreven en innovatieve ondernemers. We hebben het als zeer motiverend ervaren om hen te helpen met de diensten van Advies. Wij kijken uit naar het jaar 2024, waarin we met meer adviseurs nog beter kunnen inspelen op alle uitdagingen waarmee onze leden te maken krijgen.

In 2023 hebben we meer dan 1.060 leden begeleid en geadviseerd.

Cumela Verzekeringen

We merken dat veel ondernemers in onze sector bezig zijn met verduurzaming en de energietransitie. Daar hebben we dan ook geregeld over gesproken en gespard met ondernemers, andere verzekeraars en marktpartijen.

Nieuwe ontwikkelingen brengen kansen, maar helaas ook nieuwe risico's met zich mee. Dat zagen en zien we heel sterk terugkomen in de energietransitie. Door inzicht in die risico's te geven en mee te denken, kunnen we de ondernemer beschermen tegen onvoorziene situaties die veel geld kosten. Dat doen we door oplossingen te bieden waarmee risico's verkleind of voorkomen worden. En als er in 2023 dan toch onverhoopt wat gebeurde, stonden onze specialisten klaar.

We hebben onderzocht wat wel en niet kan op het gebied van de energietransitie, omdat de ontwikkelingen voor iedereen nog nieuw zijn. Gelukkig konden we in deze exercitie altijd terugvallen op onze marktkennis en uitgebreide netwerk. Aankomend jaar blijven we vanuit onze expertise de ontwikkelingen nauwlettend volgen en ondernemen we actie waar nodig.

Ook bij Cumela Verzekeringen staat het belang van de ondernemer altijd voorop. Als onderdeel van de brancheorganisatie versterken we de positie van de ondernemer door te zorgen voor goede en betaalbare voorwaarden in verzekeringsoplossingen. Zo dragen we als Cumela Verzekeringen ons steentje bij aan de continuïteit van onze mooie sector.

2023 was het jaar waarin er in onze sector afspraken zijn gemaakt over Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB). Deze afspraken vragen enorm veel van het innovatievermogen van onze ondernemers. Ook worden er grote investeringen gevraagd die het businessmodel van de bedrijven onder druk zetten.

“

94% van de klanten van Cumela Verzekeringen zegt (zeer) tevreden te zijn.

Successen Cumela Verzekeringen in 2023

 We pasten onze eigen organisatie aan om ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen. Daarom heeft iedere ondernemer een eigen team gekregen. Kennis wordt zo beter gedeeld en tegelijkertijd zorgt het voor maximale effectiviteit en efficiëntie.

 We werkten aan onze dienstverlening als groene verzekeraar. Zo hebben we het afgelopen jaar nieuwe oplossingen op de markt gebracht voor elektrisch werkmaterieel en mobiele accu's. Hierbij vinden we het vanzelfsprekend dat we zelf het goede voorbeeld geven en hebben dan ook geïnvesteerd in onze eigen duurzame werkomgeving. Daarnaast maakten we plannen over hoe we de onderwerpen duurzaamheid en innovatie konden laten terugkomen in de gesprekken met ondernemers.

 We vroegen ondernemers om ons vroegtijdig te betrekken bij hun plannen om te investeren in duurzaamheid en innovatie. Voor de grote nieuwe risico's is de verzekeraarbaarheid niet altijd vanzelfsprekend. Vaak moet de ondernemer aan allerlei voorwaarden voldoen, die hij maar beter van tevoren kan weten. Hiermee voorkomen we dat grote investeringen achteraf alsnog moeten worden aangepast (tegen extra kosten).

 We zorgden ervoor dat ondernemers konden kiezen welke verzekeringsoplossing het beste past. We maakten afspraken met nieuwe aanbieders en voerden gesprekken met huidige aanbieders om het aantal alternatieven te vergroten.

 We gaven preventie de aandacht die het verdiende. Denk hierbij aan de GPS-diefstallen die bij onze cumelaleden al ruim 1 miljoen euro schade hebben veroorzaakt. Daarom hebben we het afgelopen jaar de marktpartijen bij elkaar gebracht om na te denken en te werken aan een oplossing. Onze goede contacten bij de politie en overheid helpen ons daarbij.

 We onderhandelden scherp met partijen voor de beste en betaalbare voorwaarden.

 Onze specialisten werkten hard, bijvoorbeeld om ondernemers te ondersteunen bij schade aan het werkmaterieel. We zijn enorm trots dat wij de ondernemer altijd vooruit willen helpen en net dat ene stapje extra zetten.

Ondernemers (zeer) tevreden over Cumela Verzekeringen

We vroegen ondernemers naar hun tevredenheid over onze producten en diensten. 94% van de klanten zegt (zeer) tevreden te zijn. Daar zijn we dankbaar voor en deze score houden we graag vast. De persoonlijke, vriendelijke service en de snelheid waarmee we de ondernemers hielpen, sprongen er het meest uit. Onze kennis van de markt wordt ook zeer gewaardeerd.

Ruimte voor verbetering is er ook. De kansen liggen vooral bij de verbetering van onze digitale portalen en onze digitale communicatie (de 'mijn omgeving' en het 'verzuimportaal'). In 2024 gaan we verder met het optimaliseren van de ervaring op deze vlakken.

Verder zijn we blij dat we ook dit jaar meer ondernemers met meer oplossingen hebben kunnen helpen. Dit heeft een positief effect gehad op het resultaat en daardoor kunnen we ondernemers in onze sector aankomend jaar nog beter ondersteunen. Daar doen we het voor.

Cumela Communicatie

Binnen Cumela ontwikkelt de afdeling Communicatie zich steeds meer tot een belangrijke stafafdeling. Door uitbreiding van het personeel is het nu mogelijk elke afdeling te ondersteunen bij de interne en externe communicatie. Door een aantal personeelwisselingen liep dat afgelopen jaar nog wat met horten en stoten. Zo verliet de teamleider de organisatie om elders een nieuwe uitdaging aan te gaan en ook een van de communicatiemedewerkers vertrok, waardoor het team een deel van het jaar onderbezet was. We konden daardoor niet alle projecten opstarten of ze kregen niet de ondersteuning die ze verdienden.

Inspiratiedagen

Zoals altijd begon ook 2023 met de Inspiratiedagen, dit jaar waren die in Zwolle. Het is een evenement waar de afdeling Communicatie altijd veel tijd in steekt. Ruim 300 mensen vonden de weg naar Zwolle en beleefden daar een mooie tweedaagse. Ondanks die hoge opkomst werd besloten om het evenement een andere vorm te geven. Uit een enquête bleek namelijk dat we met de bekende opzet een grote groep leden niet bereikten. In het najaar hebben we daarom hard gewerkt aan een nieuw evenement: de Relatie- en Innovatiedagen.

Stand op de TDK

Een tweede groot evenement waar Cumela Communicatie veel werk van heeft gemaakt, was de grondverzetbeurs TKD. Na vier jaar konden deze dagen eindelijk weer plaatsvinden en we waren daar aanwezig met een stand. Voorafgaand aan de beurs organiseerden we samen met de Groene Koers twee ontbijtbijeenkomsten, die zeer druk bezocht werden. In de stand was veel aandacht voor het convenant rond Schoon en Emissieloos Bouwen.

Podcast verkiezingen

'Cumela Kiest' is de podcast die informeert over de standpunten van politieke partijen met betrekking tot de groen-, grond- en infrasector. In de afleveringen spraken we met kandidaten van VVD, BBB, CDA, SGP, GroenLinks, PvdA en Nieuw Sociaal Contract over hun plannen voor de toekomst van Nederland. Zo hebben we de sector goed voorbereid richting de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november.

Hart voor Cumela

Op Valentijnsdag hebben we enkele personen in het zonnetje gezet met de actie 'Hart voor Cumela'. Hiermee hebben we laten zien dat we het als vereniging belangrijk vinden om er voor elkaar te zijn en elkaar vooruit te helpen.

Grondig

Voor de redactie van Grondig stond het jaar vooral in het teken van de viering van het 75-jarig bestaan van het blad. Dit mondde uit in een jubileumnummer aan het eind van het jaar en de viering van het 75-jarig bestaan tijdens de nieuwe Relatie- en Innovatiedagen in januari 2024. Verder begonnen we met de voorbereiding van een eigen app van Grondig om het nieuws makkelijker bereikbaar te maken voor de leden en lezers.

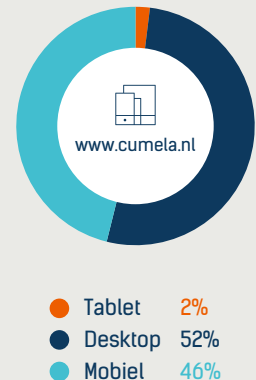
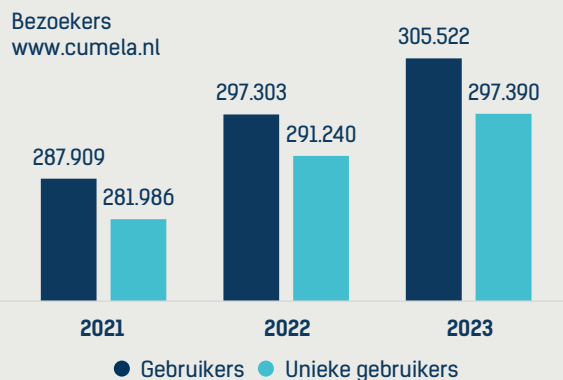
Ook in 2023 verschenen er tien nummers van Grondig en maakten we elke week één of twee nieuwsbrieven. Dit zorgde weer voor een groeiend aantal bezoekers van onze website.

Voor de advertentieverkoop sloegen we een nieuwe weg in. Voor de ondersteuning van onze advertentieverkoop sloten we een overeenkomst met Elma. Dit was al onze mediapartner voor de vormgeving, het drukken en verzenden van ons blad. Elma doet sinds 1 november ook een deel van de verkoop. Dit resulteerde al in een groeiende omzet voor Grondig nummer 9 en 10.

Ook in 2023 verschenen er tien nummers van Grondig en maakten we elke week één of twee nieuwsbrieven. Dit zorgde weer voor een groeiend aantal bezoekers van onze website.

Statistieken www.cumela.nl & overige kanalen

9.644 volgers

5.368 volgers

2.955 adressen

Cumela Nieuwsbrief

4.559 adressen

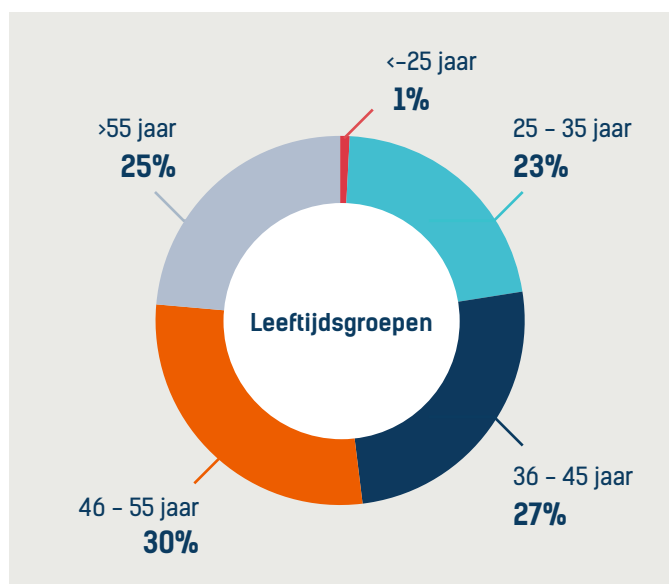
Grondig Nieuwsbrief

Personeelszaken

Medewerkers

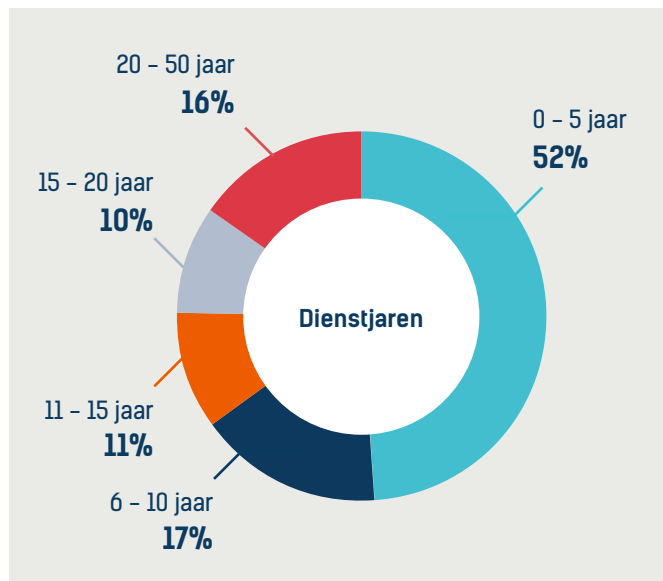
Er zijn voor de totale Cumela-organisatie eind 2023 106 mensen actief. Dit aantal schommelt al enkele jaren rond de 110 medewerkers. Omdat we veel parttimers in dienst hebben, vertegenwoordigen wij met elkaar iets meer dan 88 fte. Veel medewerkers werken bij ons 32 uur per week.

De verhouding mannen en vrouwen die bij ons werkzaam zijn, ligt dicht bij elkaar, 52% en 48%. De gemiddelde leeftijd is 46 jaar, waarbij we het mooi vinden dat de verdeling over de verschillende leeftijdsgroepen redelijk evenwichtig is.

Medewerkers werken gemiddeld tien jaar voor de organisatie, terwijl de langstzittende collega inmiddels 34 jaar bij ons werkt. Er zijn in de afgelopen vijf jaar relatief veel nieuwe mensen binnengekomen. Dit komt vooral door de groei van ons verzekeringsbedrijf.

Er zijn 26 medewerkers (+ 20 fte) alleen actief voor de vereniging. Daarnaast kennen we een aantal staffuncties zoals financiën, communicatie, receptie, ICT en HR waar de medewerkers in dienst staan van alle cumelabedrijven.

Verloop

In 2023 hebben we aardig wat verloop gehad. De redenen van vertrek waren ontslag na twee jaar ziekte, twee collega's gingen met pensioen en elf collega's hebben afscheid genomen. We hebben negen nieuwe collega's mogen verwelkomen.

Het viel niet altijd mee om vacatures in te vullen, waardoor we soms gebruik hebben gemaakt van tijdelijke krachten. We zijn het jaar 2023 uitgegaan met vier openstaande vacatures en met de wetenschap dat er begin 2024 zes mensen binnenkomen. Een van de binnenkomers is de nieuwe algemeen directeur die op 1 februari 2024 start met zijn werkzaamheden. Deze werving is een intensief traject geweest van het dagelijks bestuur en managementteam waar we positief op terugkijken.

Ziekteverzuim

2023 zijn we gestart met een hoog verzuimpercentage van 6,5%. We hebben dit door veel aandacht en begeleiding in 2023 kunnen terugbrengen naar 4,1%.

In het begin hadden we nog te maken met een aantal langdurig zieke medewerkers. Helaas hebben we van vier van hen na twee jaar ziekte afscheid genomen.

Samen met ArboNed hebben we gewerkt aan het voorkomen dat medewerkers in langdurig verzuim terecht kwamen. Goed contact onderhouden met de zieke medewerker, onderzoeken van mogelijkheden en op advies van de bedrijfsarts gebruikmaken van interventies lijkt zijn vruchten te hebben afgeworpen. We gaan ons best doen om in 2024 onder de 4% uit te komen.

Financieel

De Cumela groep heeft een solide jaar 2023 achter de rug. Een combinatie van goed de vinger aan de pols houden bij diverse kosten, een stabiel positieve contributie, inzet op onder andere advies en eenmalige meevallers over de breedte pakten goed uit en leidden tot een positief beeld. Dat gold ook voor Cumela Verzekeringen.

Cumela Nederland

Contributies

Een lichte groei van het aantal leden, een heel nieuwe contributieregeling en een verhoging van de contributie leidden tot een stijging van de contributies van bijna 2,7 miljoen euro naar ruim 2,9 miljoen euro. Hier gaan de contributies voor VNO-NCW en CEETTAR weer vanaf, zodat netto voor de vereniging een bedrag van ruim 2,6 miljoen euro overblijft (t.o.v. 2,4 miljoen euro in 2022).

Lidmaatschapsuren

Met ingang van 2023 hebben we ook de regeling voor de lidmaatschapsuren aangepast, waardoor meer leden er gebruik van kunnen maken en leden in hogere omzetschalen er ook meer van kunnen profiteren. Hierdoor zijn de kosten van deze uren gestegen van ruim 200.000 euro in 2022 naar ruim 280.000 euro in 2023.

Inhuur Advies door Cumela Nederland

In de afgelopen jaren steeg de inhuur van adviseurs van Cumela Advies door de vereniging. We hebben in 2023 de vinger daarbij goed aan de pols weten te houden met als gevolg dat de hoeveelheid inhuur gedaald is van bijna 530.000 euro in 2022 naar ruim 475.000 euro in 2023.

Afrekening Colland

In 2022 hadden we bij Colland geen voorschotten op de Colland-bijdragen opgevraagd, omdat we nog te maken hadden met negatieve rente op onze bankrekeningen. In 2023 was die situatie gewijzigd en hebben we wel weer voorschotten aangevraagd. Hierdoor zagen we vooral in de balans zeer grote verschillen in de posten 'overige vorderingen' en 'overlopende activa'.

Opleiding en Training

Met ingang van 2023 is Opleiding en Training (O&T) vanuit Cumela Advies ondergebracht bij Cumela Nederland. Dit scheelt veel onderling verrekenen, omdat O&T vooral gefinancierd

wordt vanuit Colland-gelden, waarvoor Cumela Nederland verantwoordelijk is. Dit leidt tot verschuivingen van kosten (personeel) van Cumela Advies naar Cumela Nederland en verschuiving van opbrengsten.

Kantoorkosten

Met ingang van 2023 hebben we alle kantoorkosten ondergebracht bij Cumela Nederland en belasten we die kosten met behulp van een verrekening door naar de andere Cumela-onderdelen. Dit leidde tot forse verschuivingen binnen de post 'algemene kosten'.

Resultaat Cumela Nederland

Al met al heeft Cumela Nederland een nettoresultaat gerealiseerd van ruim 47.000 euro.

Cumela Advies

Voor het eerst in de geschiedenis van Cumela Advies was er een flinke winst gerealiseerd. Deze winst hing samen met veel vraag naar advies en een aantal langdurige vacatures. Ook had Cumela Advies voor het eerst een positief eigen vermogen.

Cumela Communicatie

Overhead en personeel

In vergelijking met de jaren 2022 en eerder had de jaarrekening van Cumela Communicatie nog vrijwel uitsluitend betrekking op de exploitatie van het vakblad Grondig. Het gros van de personeelskosten en de communicatiekosten werden in de overhead van Cumela Nederland geplaatst. Dit leidde tot een totaal andere opstelling van de balans. Ook in de personeelslasten leidde dit tot een fors lagere post van bijna 180.000 euro ten opzichte van ruim 270.000 euro in 2022.

Advertentie-inkomsten

De markt voor advertenties viel in 2023 ronduit tegen. In totaal zijn daardoor de advertentie-inkomsten gedaald met ongeveer 100.000 euro ten opzichte van 2022 tot bijna 360.000 euro in 2023.

Resultaat Cumela Communicatie

Het nettoresultaat van Cumela Communicatie is hierdoor bijna 9.500 euro.

Contactgegevens

Nijverheidsstraat 13
Postbus 1156
3860 BD Nijkerk
033-2474900

info@cumela.nl
www.cumela.nl

- @Cumela
- @Cumela
- @CumelaNL
- @CumelaNederland